

Dosarul nr. 2ra-400/22
2-21033289-01-2ra-25022022

Prima instanță: (Judecătoria Ungheni) M. Ulinici
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Anton, I. Secieru, V. Cotorobai

DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ardeleanu Liubovi
împotriva lui Ardeleanu Artemii cu privire la partajarea bunurilor proprietate
comună în devălmășie a soților,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2021,

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2017, Ardeleanu Liubovi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ardeleanu Artemii cu privire la partajarea bunurilor proprietate
comună în devălmășie a soților.

În motivarea acțiunii, Ardeleanu Liubovi a menționat că la 26 octombrie 1985
a încheiat căsătoria cu Ardeleanu Artemii.

Pe parcursul căsătoriei, au construit o casă de locuit, situată în XXXXX.

De asemenea, a specificat că viața în comun cu pârâtul a eșuat, motiv pentru
care consideră că urmează a fi partajată averea comună în devălmășie.

Reclamanta Ardeleanu Liubovi a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare
a cerințelor (f.d. 88-91 Vol. I), partajarea averii comune și anume a casei de locuit
situată în XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, cu atribuirea fiecărui câte ½ cotă-parte
din casa de locuit și terenul aferent potrivit Raportului de expertiză din 18 septembrie
2019 și anume:

- Liubei Artemii să-i fie atribuită Partea II din bunul imobil cu nr. cadastral
6047402186.01 cu suprafața de 49 m.p., compusă din odaia nr. 4 cu suprafața de
21,1 m.p., odaia nr. 5 cu suprafața de 16,7 m.p. și coridor nr. 6 cu suprafața de 11,2
m.p., precum și Partea II din terenul aferent cu suprafața de 0,1108 ha conform
schiței de culoare verde.

- Lui Ardeleanu Artemii să-i fie atribuită Partea I conform schiței de culoare
roșie din bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 48,4 m.p., compusă
din odaia nr. 1 – bucătărie cu suprafața de 14,8 m.p., odaia nr. 2 - baie cu suprafața

de 5,2 m.p., odaia nr. 3 cu suprafața de 15,6 m.p., odaia nr. 7 cu suprafața de 12,8 m.p., beci nr. 1 cu suprafața de 14,6 m.p., wc lit. 02 și șura lit. 03 și Partea I din terenul aferent cu suprafața de 0,1107 ha conform schiței de culoare roșie.

De asemenea, a solicitat încasarea de la Ardeleanu Artemii a sumei de 3 150 de lei ce constituie $\frac{1}{2}$ din cheltuielile pentru expertiză.

Prin hotărârea Judecătorei Ungheni din 19 februarie 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ardeleanu Liubovi.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2021, s-a respins apelul declarat de Ardeleanu Liubovi și s-a menținut hotărârea Judecătorei Ungheni din 19 februarie 2021.

La 08 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Recurenta Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi, în motivarea recursului a invocat că la exmaminarea cauzei, instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material, precum și faptul că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

De asemenea, a invocat că prin hotărârea Judecătorei Nisporeni din 09 septembrie 1987, a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Ardeleanu Artemii.

Totodată, a specificat că desfacerea căsătoriei nu a fost înregistrată, deoarece au continuat să locuiască împreună și să ducă gospodărie comună, iar certificatul de divorț a fost eliberat numai la 22 martie 2017.

Astfel, în opinia recurente, căsătoria se consideră încetată din momentul înregistrării desfacerii căsătoriei la organele de înregistrare a actelor de stare civilă.

La caz, a reiterat că prin extrasul din Registrul bunurilor imobile se confirmă că dreptul de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX și asupra casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX, construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX și construcție cu nr. cadastral XXXXX a fost înregistrat la data de 23 aprilie 2015 pe numele lui Ardeleanu Artemii.

Deci, bunul imobil în litigiu a fost obținut în perioada căsătoriei și urmează a fi supus regimului bunurilor comune în devălmășie.

La 10 mai 2022, Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi, reprezentată de avocatul Antoci Cristina, a depus cerere de recurs concretizată.

În motivare acestuia, a invocat la examinarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond.

Totodată, a menționat că instanțele urmau să atragă în proces Consiliul sătesc Valea Trestieni, care să probeze legalitatea actelor ce au stat la baza eliberării Tirlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru construcția casei tinerilor căsătoriți.

La fel, a relatat că concluziile instanțelor judecătorești sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurenta Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 09 decembrie 2021.

Astfel recursul declarat de Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi la 08 februarie 2022, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2022, recursul declarat de către Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, se reține că Ardeleanu Artemii și Ardeleanu Liubovi au înregistrat căsătoria la 26 octombrie 1985.

La data de XXXXX s-a născut XXXXX.

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 09 septembrie 1987, căsătoria a fost desfăcută.

La fel, din materialele dosarului s-a stabilit că Ardeleanu Artemii și Ardeleanu Liubovi nu au înregistrat desfacerea căsătoriei pe cale judecătorească la organul de stare civilă, continuând să locuiască împreună și să ducă o gospodărie comună.

Însă ulterior, relațiile dinte părți s-au înrăutățit.

Astfel, hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 09 septembrie 1987, prin care a fost desfăcută căsătoria între Ardeleanu Artemii și Ardeleanu Liubovi, a fost înregistrată la Oficiul Stare Civilă Nisporeni numai la data de 22 martie 2017, fiind eliberat certificatul de divorț (f.d. 50 Vol. I).

După înregistrarea desfacerii căsătoriei, Ardeleanu Liubovi a depus cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat partajarea averii comune și anume a casei de locuit cu atribuirea fiecărui câte ½ cotă-parte din casa de locuit și terenul aferent.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a constatat că cerința formulată de reclamantă în sensul de ”partaj al bunurilor comune în devălmășie”, ca fiind neîntemeiată, reținând în acest sens că potrivit înscrisurilor anexate la dosar, se denotă faptul că proprietatea foștilor soți Ardeleanu agonisită după desfacerea căsătoriei pe cale judecătorească în anul 1987 este proprietatea

personală a fiecăruia și prin urmare, nu poate fi supusă regimului juridic al proprietății comune în devălmășie.

Judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată hotărârea primei instanțe.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece a admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecării.

Conform art. 19 al. (1) din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie, iar art. 20 al. (1) din Codul familiei stipulează că bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

Conform art. 371 din Codul civil (în vigoare pînă la 01 martie 2019), bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietate comună în devălmășie, dacă în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Conform art. 373 din Codul civil (în vigoare pînă la 01 martie 2019), în cazurile împărțirii bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se vor considera egale.

Instanța de recurs reține că atât prima instanță, cât și instanța de apel au examinat cauza fără a elucida toate circumstanțele, deoarece au un rol major în constatarea eventualului drept de proprietate al Liubei Ardeleanu asupra unei cote-părți din bunurile imobile solicitate a fi partajate.

Astfel la caz, materialele cauzei denotă cu certitudine că după desfacerea căsătoriei, Ardeleanu Artemii și Ardeleanu Liubovi au continuat să locuiască împreună și să ducă o gospodărie comună.

Faptul dat rezultă din cerificatul eliberat de Primăria Valea Trestieni, prin care se confirmă faptul că din anul 1986, Ardeleanu Liubovi a trăit și a dus gospodărie comună cu Ardeleanu Artemii (f.d. 6 Vol. I).

La fel, s-a stabilit că în conformitate cu cererile depuse de tinerii căsătoriți, prin decizia Consiliului comunal Valea Trestieni nr. 10 din 17 septembrie 1992, lui Ardeleanu Artemii i-a fost repartizat în proprietate privată lotul de teren pentru construcția casei (f.d. 38 Vol. I).

La 23 aprilie 2015, terenul pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX și casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX a fost înregistrate cu drept de proprietate după Ardeleanu Artemii (f.d. 43-44 Vol. I).

De asemenea, din contul personal al lui Ardeleanu Artemii pentru anii 1997-2004, în calitate de membru al gospodăriei, Ardeleanu Liubovi a fost indicată în calitate de soție (f.d. 140-141 Vol. I).

Cele menționate supra denotă faptul că după desfacerea căsătoriei prin hotărârea Judecătorei Nisporeni din 09 septembrie 1987, Ardeleanu Artemii și Ardeleanu Liubovi au locuit împreună și au dus o gospodărie comună.

La speță, Colegiul urmează a reitera că componența proprietății comune a soților se determină din momentul încetării reale de către soți a raporturilor familiale și a administrării comune a gospodăriei

Conform art. 166 alin. (6) din Codul familiei (adoptat prin Legea nr. 1316 din 26 octombrie 200, în vigoare din 26 aprilie aprilie 2001), căsătoria desfăcută pe cale judecătorească până la intrarea în vigoare a prezentului cod se consideră desfăcută de la data înregistrării divorțului la organul de stare civilă.

Astfel, reieșind prevederile menționate, în cazul din speță rezultă că căsătoria între Ardeleanu Artemii și Ardeleanu Liubovi a fost desfăcută pe cale judecătorească prin hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 09 septembrie 1987, pînă la intrarea în vigoare a Codului familiei (în vigoare din 26 aprilie aprilie 2001), însă divorțul a fost înregistrat în Registrul de stare civilă numai la data de 22 martie 2017, fiind eliberat certificatul de divorț – dată care urmează a fi considerată data desfacerii căsătoriei.

Prin urmare se va considera căsătoria desfăcută la data înregistrării divorțului, adică la data de 22 martie 2017.

Deci, examinând cauza, instanțele de judecată eronat au concluzionat că data desfacerii căsătoriei urmează a fi considerată data emiterii hotărârii Judecătoriei Nisporeni din 09 septembrie 1987, iar în consecință, nu au fost stabilite relațiile dintre părți și regimul juridic al bunurilor ce formează obiectul material al prezentului litigiu.

Avînd în vedere cele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Dascalciuc (Ardeleanu) Liubovi.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2021, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ardeleanu Liubovi împotriva lui Ardeleanu Artemii cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Victor Burduh

Dumitru Mardari